

Karakterizacija slovenskih jabuka prema njihovom botaničkom i zemljopisnom porijeklu te proizvođačkoj praksi

Sažetak

Svrha je ovog preliminarnog istraživanja bila pokazati da se analizom više elemenata, nekoliko omjera izotopa ($^{13}\text{C}/^{12}\text{C}$, $^{15}\text{N}/^{14}\text{N}$, $^{18}\text{O}/^{16}\text{O}$, $^2\text{H}/^1\text{H}$) i odabranih fizikalno-kemijskih značajka (masa ploda, antioksidacijska aktivnost, udjeli askorbinske kiseline i ukupnih fenola) mogu razlikovati sorte slovenskih jabuka, te odrediti njihovo zemljopisno porijeklo i uvjeti uzgoja. Najvažnije su varijable za analizu bile omjer stabilnih izotopa u šećerima, pulpi, proteinima i vodi. Botaničko je porijeklo najviše utjecalo na $\delta^{13}\text{C}$ i $\delta^{15}\text{N}$ vrijednosti proteina te $\delta^{18}\text{O}$ i δD vrijednosti vode. Zemljopisno je porijeklo točno utvrđeno pomoću $\delta^{18}\text{O}$ i δD vrijednosti vode i masenih udjela Rb i S u soku jabuke. Najbitnije varijable za određivanje proizvođačke prakse (organski ili konvencionalni uzgoj) bili su omjer $^{15}\text{N}/^{14}\text{N}$ i antioksidacijska aktivnost. Osim toga, pronađene su i znatne razlike u udjelu askorbinske kiseline u plodovima.

Ključne riječi: jabuke, stabilni izotopi, TXRF spektrometrija, botaničko porijeklo, zemljopisno porijeklo, uzgoj